

Forfatter: Worm, Jacob

Titel: STUDIOSUS LAMENTANS DET ER STUDENTERNIS GRAAD

Citation: Worm, Jacob: "STUDIOSUS LAMENTANS DET ER STUDENTERNIS GRAAD", i Worm, Jacob: . - [1968], udg. af ERIK SØNDERHOLM , [1968]-1994, s. 40. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-worm01val-shoot-workid61337.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: . - [1968]

STUDIOSUS LAMENTANS DET ER STUDENTERNIS GRAAD

formedelst Lychens Modstridelse
og Forfremmelsis Mislingelsse
Under dend *Melodie*
Vender om med *pænitentze etc:*
Med heede taare væmodeligen ud-øst
af
Theodoro Philothei Aletophilo
Theologiæ Jsraeliticæ et
Apostolicæ Studioso
ex Civitate Bochim
Anno vincti et acerbé
lacrimantis Petri.

1.

Tendt, *Apollo*, med din Straale
Mitt formørcket Sinde-Kull;
Thi du veedst, huad Jeg kand taale
J varagtig mørck og mull;
Mine Kreffter ere svage
Udi Lyckens kolde dage.

2.

Lesspend' ere mine Leber
Og min Gane er slet tør,
Om endskiønt min *Musa* streber,
Hun er dog saa svag som Rør;
Jeg nepp' kand et Riim optencke
For den Sorg, mit Sind monn' krencke.

41

3.

O AURORA, Morgen-Røde,
Kand du dog ey hielpe mig,

For dig har Jeg titt maatt bløde
For den Bog, [som dig er liig];
Udi Barnebog du tegnes,
Jblant Glosser du opregnes.

4.

Jeg for Dig har fordum gruet,
Og faaed mangt et modig Slag,
Huer en Straale mig har truet
Afften Stund og klaren Dag;
Det kandst du vell vederlegge
[Og igien mit Hierte quæge].

5.

Gid at Jeg paa dine Vinger
Fra min Vugge var opsatt,
For den modgang som mig tvinger,
Og mig hart har taget fatt
Jeg maae bleck og bog nu hade,
Og Studeringer forlade.

6.

Hui har Jeg i Skole ganget?
Og har taget Bog i haand?
Hui har du mig, *Pallas*, fanget,
Og opsat i Lerdes Stand?
Effterdi mig modgang trenger,
Og mig Sorgen saa omhenger.

42

7.

Er Ditt *Contrafait* i Bogen
Prentet? Hielp, *Aurora*, da!
Jeg har Jo ey [Venner nogen],
Huer mand mig sig slager fra,
Skenck mig Gunst og samme glæde,
Som er om din Himmel Sæde.

8.

Vaag, *DONATUS*, op aff Graffve,
Jeg dig offte haver læst,
Svar till Naffnet, kom med Gaffve,
Som kand dempe modgangs Blæst,
Huo, som kand *Donatus* vere,
Hand opstiger vell til Ære.

9.

Bord, Mad, Brød, Frugt i de dage
Hørde Jeg tit aff din mund
Nu med gode, nu med plage,
Paa huer haarde Skole stund,
For dig har Jeg *declineret*
Scamnum, som mig *molesteret*.

10.

Derfor *Bord* og *brød* Jeg ventet,
Og Studerings søde *Frugt*,
Mens forgieves har jeg lentet
Huer dag effter *maddens* Lugt.
Jeg, Du, Hand, [os] 3 Personer
Lyckens modgang icke skaaner.

43

11.

Viisdom har Jeg *elsket* gierne
Som en Himmel-dyre Skatt,
J blød lagde Jeg min Hierne
Morgen, middag, afften, natt,
Jeg derfor dog elskes icke,
Lærdom agtes ey ved pricke.

12.

Jeg mig icke lod *paaminde*
Till Studerings Flittighed,
Mig aarvaagen lod Jeg finde
Med Arbeyd og Hierne-Sved,
Mens, naar Jeg *Patronen* minder,
Ham hielpvillig Jeg ey finder.

13.

Lysten var med fliid at *læse*
Viisdoms bog og Klogskabs blad,
Dog monn' Lycken *contra* blæsse
For mig i huer sted og stad,
Mitt Arbeyde ingen agter,
Mig forhaaner Stoltheds Fagter.

14.

Jeg med *Læregierig Øre*
Sad hos min *Gamaliel*,
Viisdoms mund Jeg monne *Høre*
Hendes Raad befalt mig vell,
Jeg ervartet Frugten søde,
Mens har smaget beesken Grøde.

44

15.

Døffve Øren, Læber stumme
Møder mig hos min *Patron*,
Hand mig svarer som en dumme,
Huor [er] Hielp, Gunst, og *pardon*.
Raaber Jeg till Herren: *Audi!*
Drengen [mumler]: Veck, *Per Kaudi*.

16.

Skriffve-Klogskab, kunstig Tale
Udaff *Hippocrenis* Brynd,
Som vanvittig Tørst kand svale,
Drack Jeg og med ynd og fynd.

Saadan Sprog maae dog ey høres,
Viisdom titt for munden snøres.

17.

Digte-Kunst og Riime-Tunge
Guders Gaffve, Himmel Skenck,
Om endskiønt mand vell kand siunge
Og udriime: *Herre tenck,*
tenck paa mig, Min Lyckes Krone,
tenck paa mig hos Kongens Throne!

18.

O ney! ingen *Joseps* skade
Haver dog i hu og sind,
Naar sig vender Lyckens blade
Ved en hastig [Naade]-Vind,
Du, som est af Geistlig Orden,
Glemmer strax at see till Jorden.

45

19.

Jeg Naturens *Folianter*
Har randsaget flittelig,
Hendes Boges fire Kanter
Læste Jeg foruden Svig;
Sligt *Pedanterie* mand kalder,
Min umage huer misfalder.

20.

Jord, Ild, Luft, [Vand,] Træer, og Skyer
Og Naturens Riige *Skiød,*
Himmel-Stierner, Urter, Byer,
Negter mig mitt [Føde]-Brød,
Viisdom er landflygtig bleven,
Riigdom der'mod høytt [opskreven],

21.

Mens, *MINERVA*, Læremoder,
Hui har du saa skuffet mig?
Du mig lærde ey de *Noder*
Som er Verden teckelig.
Du lodst mig den Kunst ey lære,
Som kand sette Folck i Ære.

22.

Guld-Kunst er en Ære-stie
Hendes Trin er giort af *Guld*,
Som kand Lycken [vend'] og vrie,
Ja opløffte Jord og muld.
Oppaa [Ærens] Himmeltrapper,
Guld og *Sølf* for dyd mand klapper.

46

23.

Arithmetica Regul'-Falsi Jeg ey kiender
Udi Regnekunstens Bog,
Sandhed den till Løgn forvender,
Mens aff Verden elskes dog,
Jeg kand icke *Guld* addere
Og ey *Sølf multiplicere*.

24.

Geometria Mand *Proportion* ey skøder
Udi Lyckens Falske maall,
Hendes *Pund* og *Vægt* os øder,
[Thi den] staar som Steen og Staall
Udyd gaar med Dydens Kleder,
Dyden derfor nøgen greder.

25.

Ethica [Dyde]-Bog som [en] *Calender*
Vade *mecum* veret har,
Hierte, øyne, fødder, hænder,
Stedsse tog paa dyden var,
Trecke konst, *Sophisters* Rencker
Verdens Pack for dyd paatencker.

26.

Temperantz har de udsletted
Udaff Dyders Tælle-Stock,
Injustitz er høytt opsettet
Med Udyds utallig Flock,
Heste [tuur], Udyds *Perruguer*
Agtes meer' end Dyders Smycker.

47

27.

Theologia Kom med mig fra Verdens Viisse
Op till *Guds Academie*,
Gack, *Min Siæll*, og lad dig spiisse
Udaff *Guds Ord* paa Hans Stie
Gack ey meer' i Verdens Skole,
Ey paa *Guld*, mens paa *Gud* stole.

28.

Guds Forsiun har dog ey ende,
Om endskiønt at Udyds Folck
Sig fra *Gud* slett monne vende,
Har ey *Gud*, mens *Guld* till Tolck
Gud engang aff Søffn dog veckes,
Og lar mig ey slett forsveckes.

29.

Min attraa er till *Guds Kircke*,
Jeg Hans Ære fremme vill,
Sandhed, *Guds Frygt* vill Jeg vircke,
Giffv mig Lycke, *Gud*, dertill,

Kald mig paa den rette maade,
For mitt *Kald*, o *Gud*, du raade!

30.

Penge-Præst vill Jeg ey vere,
Icke heller *Taske-Præst*
Huo, som rettelig skall lære,
Bør ey vere *Hore-Hest*,
Med en *Pung*, og med en *Taske*
Kand en *Præst* for *Gud* ey braske.

48

31.

Uden *Tasker*, uden *Punge*
Sendte *Gud Apostler* ud
Till Hans *Ære* at udsiunge
Og at hente Ham en Bruud
Saa bør og en *Præst* udvellis,
Derfor bør ey *Penge* telles.

32.

Mens Vi maae vor *Øyne* væde
Med de heede taarers strøm,
Beskelig maae vi begræde,
Att *Guds Kald* er kun en drøm,
Simon Magus, *Teffver*, *Tisper*,
Kalder *Prester*, *Provster*, *Bisper*.

33.

XXX *Sølfpenge* telles
For min *Jesu Frelsermand*,
Men skal nu en *Præst* udvelles,
Maa hand fylde [snart] en *Spand*
Fuld aff *Guld*, aff *Sølf* [og] *Penge*;
Gud! lad det ey vahre lenge.

34.

Kircke-[Nøglen] undertiden
Henges hos et *Tøse-Laar*,
Peders Nøgle-baand ved siden
Bindes offte paa et Faar;
En *Skomagers Syell* og *Risper*
Kand nu giøre *Provster, Bisper*.

49

35.

Vilt du og med *May-green* ride
Sommer-May udi vor Bye,
Du skalt icke lenger bide
Att opnaae till Lyckens Skye;
Du, som *Basans Kiør* og *Stuude*
Huile skalt paa Lyckens Pude.

36.

Est du *Munck* i *Munckegaarde*,
[Sæt kun *Maj-Green*] i din Hatt,
Lycken skall dig strax udkaarde,
Du skalt bliffve *Præst* saa bratt,
Er du og aff Store Slegter,
Lycken sielv for dig da fegter.

37.

Natte-Vagt, Studerings Reysse
Agtes ey da ved et haar,
Mangen *Spøttegøg* kand [kneise],
[Høyt] paa Lyckens [Trin] hand staar,
Hand er dog et Svin, en Abe,
Lad kun Lycken ad ham gabe.

38.

Ganten bliffver [Asen] Taabe
Midt udi slig Lycke-Pragt,
Praler hand med andres Kaabe,
Dermed bliffver hand foragt,
Hand med staaene Preckner brammer,
Og paa andres fødder lammer.

50

39.

Ober-Englen og Baptisten
Bruger de som eget Verck,
Prek'ner giemmer de i Kisten
Rett hos deres kones Serck;
Saa er de da *Guds Ords Tiufve*,
Skam faae de, som her monn' liuffve.

40.

Mens nu vill Jeg *opponere*
Og anslage *Disputatz*
Huo vill mod mig *respondere*,
Hoffmand byder Jeg her: *traads!*
Hielper mand ey *Slegt* paa fode?
Giør mand *Svoget'* ey till gode?

41.

Sandelig, Jeg billigt agter
Att forfremme *Slegt* og *Ven*;
Huer med Ære efftertragter
Tusind gange [ja] igjen
Høytt paa Velstands Stoell at sette
Den, som hør os till med rette.

42.

Hielp du og, Du *Lycke-Pachter*,
Hielp *Students* fattig Flock,
Som kun brødet efftertragter,
Løn aff Gud skalt du faae nock,

Den, som intet har at giffve,
Gid, Du Hans *Patron* vild' bliffve.

51

43.

Har du veret før *Studenter*,
Og est satt paa Lyckens Top,
Effterdi *Gud* Sielv dig henter
Udaff muld till Himlen op.
Vend da [ned] dit hielpsom øye,
Og din Gunst ned till os bøye.

44.

Tenck at Lycken staar paa Klode,
Hun er kun glasseeret Leer,
Staar du end paa Lyckens odde,
Gud kand snart dig kaste neer,
Som en *Krage* og en *Svane*
Paa den slibrig Lyche Bahne.

45.

Gud Hand spendte Arnebystet
Skiød till *Svanen* at hun dratt,
Hendes *Buur* blev hastig rystet,
Der Hun sagde *Gode Natt*,
Kandskee Hun blant Fugle Sorte
Plages hos de mørcke Porte.

46.

Kragen fick den samme Skeffne,
Hun blev skudt paa *Møddingsted*,
Gud lod ey en Fieder leffne,
Hun strax fuldte *Skytten* med,
Krage-Æg hun leffned mange,
Ungerne dem monne fange.

52

47.

GLEBA Jord-Klimp, som i dvale
Ligger med sit *Orgelverck*,
Fordum kunde Hand høytt prale.
Hand for Guld hialp [Leeg og Klerk]
Men Hans magt for ham er endet
Lycke-Piben er forventet.

48.

HANNIBAL, Du Lyckens Æble
Titt blev trillet runden om,
J din Kieft blev' og lagdt Kieble
Døden gjorde dig flux tom,
Dog *Carthago* sørger icke
For din [døds den] snare Stricke.

49.

Ulfvens Fange-Jagt og Felde
Jeg ey kand udsiunge nock
Hand stod høytt foruden helde,
Nu er Hand en *Steenreist Stock*,
Hand er død, kandskee dog lefver,
Skam og Skendsel om ham sveffver.

50.

Var dig [*Griff*] paa Høyen Felde,
Du som est en Spaadoms Fugl;
Jngen modbør skall dig felde,
Bort Ulyckes Piil og Kugl;
Vilt Du dig i disse speyle,
Saa skall Lycken Dig ey feile.

51.

Vogter Jer, *Smaa Verdslig Klercke*,
J, som før *Studentre* var!
Lychens Been er' kun Leer-stercke,
Giort aff *amaleeret* Skaar;
J, med [*Demas*] Verden grysser,
Fordi Lycken Eder kysser.

52.

Lyckens Segell titt aff *meyer*,
Hun gjør Piben offte *Taus*,
Mangen *Skiøller* hun udfeyer,
Hendes mad er Falskheds Smaus,
For itt small *ruin* hun *Skryder*,
Velstands Bygning hun nedbryder.

53.

Nu vill Jeg min graad aftørre,
Og vill ende mine Suck,
Mens først vill Jeg her fremføre
Pligtig Bøn og ydmyg [Buk]:
Skenck, o *Gud*, en Ære-Krone,
Huer, som er *Student Patrone*.

54.

Sett dem høytt paa Lyckens Vinge,
Under Naadssens Hielm og Skuur,
Lad ey modgang dennem tvinge,
Vær dem sielv en Mast og muur,
De, som hjælper *Geistligheden*,
Giff dem Lycke, Fryd, og Freden.

54

55.

Lad dem røre Himlens Loffte,
Ret som Fuglen med sitt Sving,
Ver Du deres Skiull og Hoffte,
Sett dem, som *Zignete*-Ring.

Derom Jeg mod *Gud* mig bucker,
Huer *Student* det samme sukker.

Tillæg I.

I.

Torden [straalen] stakket siden
Pegte paa Forræderen,
Straffen var dog mild og Liden,
Thi Han bedre fik igjen;
Han et Slag fik i *Careten*,
Og kun satte [lidt] i *Beeten*.

II.

Han vel havde Bisp til Fader,
Er dog *Satans Procureur*,
Thi Han er Guds Kirkes Hader,
Diævlens egen *Serviteur*;
Straf Gud den *Capitel-Røver*!
Som sit Tyrannie saa øver.

III.

Du Consumptions-Optænker!
Tærer Land og Riger ud,
Satan har dig sat i Lenker,
Du forbandet er af Gud;
Gud lad Orme dig fortære!
Thi du søger Guds vanære.

Tillæg II.

IV.

Ober-Himmel-Høye-Herre
Hielp vor konge mild og blid
Hand en Øyesteen maae være
Hos Gud ald Hands Leve-Tiid
Gud det Arve Huus bevare
Fra ald Modgang Frygt og Fahre.

V.

Kongen Kirckens Fosterfader
Er Guds Tiener og Hands Søn
Gud Hand nedslaae Kongens Hader
Derom gjør ieg Suck og Bøn
Suckker med mig Hvert et Hierte
Fri Gud Kongen fra ald smerte.

VI.

Kongens Mænd som tro mon tiene
Offrer ieg op til min Gud
Gud Ulycken fra dem gienne
Styr dem i Guds Ord og Bud
Gud fra Modgang dem beskytte
Ved din Hielpe-Steen og Styttte.

Tillæg III.

VII.

Men mand bør derhos ey glemme,
At see til en fremmeds nød,
Og den fattige forfremme,
Naar hand holder an om brød,
Gud har ført dig op til ære,
At du fremmeds tolk skal være.